

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztői iroda

Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Márczius 15.

Polgártársak! Márczius 15-én lesz nemzeti ébredésünk negyvenkilencedik évfordulója. Jertek ünnepelni ezen nagy nap emlékét városunkban szokásos áhitattal!

Ilyen tartalmu falragaszok hívják fel városunk polgárait, hogy holnap d. u. 3 órakor a városház terére gyülekezzenek e nevezetes emlékűnnep megtartása végett.

Hisz ez azon nap, melyen minden magyar ember szíve feldobog a nemzeti önérték hullánzásától; ez a nap az emléke mindannak a gondolatnak, szép szónak és még szebb tetteknek, melyek bennünket önmagunkhoz, multunkhoz méltóvá tettek s amelyek jövődönk biztos fundamentumát letették.

Ami szépet a költő és publiczista-irodalom félszázad óta serkentésül elmondhatott; ami üdvöset parlamenti nagy elméink a magyar állam javára kieszelhettek, előadtak s a szükség szerint megharagoltak; ami nagyot a nemzeti erő és áldozatkészség, minden emelkedésünk ez ősforrása, megvalósíthatott:

azt mind a mai naphoz, önálló állami létünk hajnalhasadásának napjához köti hálás emlékezetünk.

Ez az a nap, melyet az Isten jutalmul küldött százados szenvedéseinkért, örvendjünk rajta és ünnepeljünk!

A haza ügyeiért és remélhető sikereiért való lelkesedés, sőt az utánuk való vágyakozás is hosszú időn át aludni látszik hazánkban. Népünk azon része, melynek joga volt lelkesedni, remélni és általában a közügyek iránt érdeklődni, nagyon kevésnek bizonyult arra, hogy az idegen és áldatlan törekvésekkel szemben államunk anyagi és szellemi erejét kifejthesse. A nagy tömeg pedig, mely számával és munkaerejével imponált volna, tenni tudott és akart volna, régi államszervezetünkben minden jog nélkül tengődött. Így aztán a magyar nemzettest nagy része vagy közönyössé lett az állami feladatok iránt, vagy bu-bánatos hangu kesergésben fejezte ki az érdeklődés jogát és köteleességét. Az élet ösztönét haszontalan és sikertelen munkára fordította; szép eszméit pedig elaltatta vagy legfeljebb álmai közé sorozta.

Márczius 15-dike volt az a nap, amely a parlagon heverő nemzeti erőt felszabadította s neki méltó munkát juttatott.

Ez a nap egyesítette az egész magyar nemzetet az egyedüli legfőbb jogban s vele együtt az egyedüli legfőbb köteleességben: mindnyájunk közös hazájának szolgálatában.

Ez a nap nyitotta meg Magyarországnak szabadelyű fejlődésének az útját; s minden vívmányunk, amit ez uton szereztünk és szerezni fogunk, elvileg benne van ezen nap jelentőségében.

Lelkünk egész melegevel üdvözöljük ezt a szép napot s felhívjuk városunknak a hazafias ünnepek iránt mindig melegen érdeklődő, sőt valódi magyaros hévvel lelkesedő közönségét, hogy a holnapi ünneplést tegye méltóvá a nagy nap emlékéhez.

Az igazságügyi budget.

Modern államban, mely a civilizált Nyugattal egyenjogu, a legfontosabb resszortok egyike az igazságügyi kormányzat — írja a „P. Corr.“ Az igazságszolgáltatás alapja minden államnak és Erdély igazságügy-miniszter a legnagyobb sikerrel iparkodik lelkiismeretesen megoldani tárczájának min-

TÁRCZA.

Márczius Idusán.

Hozsánna fel! Feltűnt a drága hajnal...
Ünnepre fel! Megjött a virradat...
Az eszme él! Örömtűzek lobognak,
Szellem vezet lelkes honfiakat.

Örömré fel! Megjött a szent szabadság,
A szó, a nyelv már egyiránt szabad;
Feloldva már békítőitől a sajtó,
A honfi-szívből üdv-fohász fakad.

Testvériség, egyenlőség igéit
Hordozza szét az enyhe fuvalom.
Kinyílt a szív, vízhangot ad az érzés
És ünnepel hegy, róna, völgy, halom.

Ünnepre hát! A nemzet ünnepeljen
A jog, szabadság áldott ünnepén!
Eltűnt az éj hazánk felhős égeről
S a napsugár már nemcsak tűnde fény.

Hít és remény mosolyg a napsugárban,
Mely fenn ragyog Kárpátok bergein;
Az elnyomott szó égre száll az ajkon
S a dermedő test feleszmél megint.

Ébredjétek hát, drága szent hazánknak
Földén lakó testvérek, nemzetek!
Testvériségben összeforrt kebellet,
Szabadságért hozsánnat zengjétek!

A nyelv, a hit, szabadság hajnalában
Ébredjétek nemes versenyre fel!
Szívből szeressük drága szent hazánkat,
Mert így a hon soha sem veszt el!

Szép márczius megszentelt Idusának
Víványait tartsuk szívünk felett,
Hogy honszerelmünk összeforrt imája
Szentelje meg az ezredünnepet!

(M. V.)

Anonimus.

A becsület.

— Elmélekedés. —

Irta: Sz.—

A jelen társadalom alapítása, fejlesztése és a legmagasabb nivóra emelése feltétlenül a becsület fogalmának felismerésében, megértésében és annak tovább fejlesztésében találja meg létrejöttét, fundamentumát. A becsület létjogosultsága igazságos, szükségessége elvitathatatlan. Eredete az emberiség születésével egy idős és gyümölcse az erkölcsiség.

A társadalom csak ott keletkezhetik, csak ott van jövője, ahol az erkölcsiség.

Voltak esküdt ellenségei, kik szívesen el-söpörték volna és ohajtottak sárba tiporni, miként az atheisták tagadják Isten létét és kétségbe vonják minden szép és nemes szükségességét az emberiségre nézve, érvel-vén azzal a már túlhaladott állásponttal,

hogy korunk a felvilágosodás kora, mely csak az embert ismeri és egy felsőbb Lény uralmát elviselhetetlennek tartja.

Vonjuk el a kereszténység alapigazságát — Isten létét —, döntünk meg az engedelmesség szükségességét, adjunk a szociális eszméknek helyet az állam háztartásában, romboljuk szét a szenvedély határait és legyen egyedüli elvünk a fektelenség; akkor majd meglátjuk, hogy mint egykor Franciaország, eszeveszetten rohan a tömeg áldozni a kor rosszul felfogott szellemének, a daemónnak és magasztalni fogja ideig-óráig e sárteket, melynek létező ferge.

De belefárad... És ekkor hamvat hint homlokára és erkölcsi súlyedését a maga meztelenségében belátva megundorodik önmagától és „hitet“ kiált, mert visszatért az elhagyott kezdethez.

Ime az erkölcsiség. És ha ellenségei voltak, de a bátor küzdők sem hiányoztak. Harcosok a becsület mellett, kik életüket és vértüket nem kímélték feláldozni érte.

A szeretet szülte és ápolta, az önérték tartotta fenn.

Voltak számtalanon, kik mellette, és voltak ugyancsak, kik ellene bontottak lobogót.

És mi is hát a becsület? A társadalom, a világegyetem föntartója. Az emberi alkotás létében két hajlammal küzd bölcsőjé-

den feladatát, legyenek azok akár politikai, akár adminisztratív jellegűek. Az ő minisztersége alatt érte el a magyar igazságszolgáltatás — óriási léptekkel haladva előre — azt a magas fokot, amelyen a legelőrehaladottabb európai államok igazságügye áll. Az ő érdeme a büntető per-rendtartás fényes és konziliáns keresztülvitele és nem az ő akaratán múlt, hogy nemi lett törvénynyé a kuriai bírások választási ügyekben. Az egyházpolitikai törvények keresztülvitele nagy részben az ő érdeme; az ő miniszterségéhez fűződnek igen fontos reformok a fogházügyben és az igazságügyi adminisztrációban. Az 1894. évben életbe léptetett sommás eljárás felügyelete egyik főfeladatává lett a miniszternek! ehhez járul még egy terjedelmes törvényszerkesztési működés és a magyar igazságügy további kiépítésének gondja. Erélyesen és szorgalmasan dolgozik ezen az épületen Erdély és első sorban az ő kezdeményezésének kell köszönni, ha az esküdtbíróóságok illetékessége súlyos büntettekben keresztülvitetik. A büntető eljárásra vonatkozó törvény keresztülvitele, a büntető per-rendtartás életbe léptetése képezi legközelebbi feladatát, melynek a legnagyobb ügyszeretettel szenteli magát.

Az adminisztratív természetű teendők szintén napról-napra szaporodnak és Erdély vas-szorgalma kell hozzá, hogy e rendszeres munka mellett még az igazságügy további kiépítésén is fáradozhassék. Gondoskodása az igazságügyi hivatalnokok és bírák, valamint az adminisztráció javítása érdekében általánosan ismeretes és ékesenszólo kifejezésre talál költségvetésének számaiban, melyet 1897-re 18 millió forint meghaladó öszszeggel irányzott elő, míg előző év utolsó előirányzata csak 16 millió forint tett.

Annak az igazságügyi miniszternek, aki feladatának meg akar felelni, folyton két irányban kell eber tekintettel lennie. Tökéletesen uralkodnia kell az adminisztratív teendők felett és e mellett nem szabad elvesztenie érzékét tárczája nagy feladatai és

problémái iránt sem. Erdély igazságügyi miniszter mind a két irányban valódi mintája a kötelességű államférfiúnak, aki az adminisztrációt saját gyakorlatából ismeri és akit szellemi feszítőerőben egy előde sem mult felül.

Névmagyarosítások.

Budapest, márczius 10.

Ismeretes, hogy a családnevek megmagyarosítása körül való eljárás megkönnyítése végett mozgalom van folyamatban, melyet hazafias érzelmi központi és vidéki egyesületek portáinak igazán méltó módon. Ily egyesületek alapítására a társadalmat az a körülmény indította, hogy idegen hangzású családnevekkel bíró magyar honfitársaink buzgóbban iparkodjanak az ily nevek megmagyarosítására, és hogy hazafias szándékukat a kormány és a magyar társadalom a lehetőséghez képest támogassa, buzdítsa s elősegítse.

Az idegen hangzású vezetéknevek megmagyarosítását hazafias kötelességnek tartjuk, melyet minden magyar érzelmi polgártársunk hazájával és családjával szemben teljesíteni tartozik. Egy nemzetet képző testvérek vagyunk a nemzetiségek tengerében és ne csak a közös hazaszeretet, ne csupán a szív hazafisága bilenseljen bennünket egymáshoz, hanem külsőleg is mutassuk meg magyar voltunkat és a legkevesebb, a mit ez irányban tehetünk, ha magyar hangzású vezetéknevet viselünk.

A névmagyarosítás említésre sem érdemes költséggel jár és ép ily csekély s egyszerű a fáradság is, melyet az eljárás okoz. Annál bonyolultabb legtöbbször egy megfelelő magyar név választásának a kérdése és e tekintetben mindig azon kell lennünk, hogy el ne kövessünk oly hibát, melynek következményeit nem csupán magunknak kellene elviselnünk. Első sorban óvakodjunk oly nevet választani, amely valamely nemzeti nagyságé, s amelyet a magyar nemzet szeretetben s kegyelelben tisztel. A Rákóczy,

Batthyány, Széchenyi nevekkkel nem szabad visszaelnünk, mert ezek minden magyarnak szent nevek, és nagy visszaélés lenne, ha a nemzet e szent javait érintenők.

A választandó név mindenekelőtt legyen jó magyar hangzású és ne érintse senkinek az érdekét sem. Legyen a név rövid, jóhangzású, szép és az idegen által is könnyen kiejthető; olyan, hogy már az első hallásra mindenki felismerje, hogy az magyar név és különösen óvakodjunk keresztnevek választásától, mert azokat könnyen fel lehet cserélni és lefordítani. A „Pallas“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában egy kis füzet jelent meg e czim alatt: „Hogy magyarosítsuk a vezetékneveket?“ E munkában sok száz igazán magyaros vezetéknev van felsorolva, pontosan körül van írva benne a névmagyarosítás körül követendő eljárás és mindenki, aki a nevet meg akarja magyarosítani, a saját érdekében okosan cselekszik, ha e praktikus utmutató tanításaihoz alkalmazkodik. Ez a kis füzet alkalmas arra, hogy a vezetéknevek megmagyarosítását az egyedül helyes, praktikus és nemzeti kerékvágásba terelje.

Levelezés.

Edinburgh, 1897. márczius 4.

Tekintettel arra, hogy a levél sokkal érdekesebb, hogyha küldik, mint ha viszik, némi érdekességet és jelentőséget ohajtván adni annak, amit mondani akarok, elküldöm ezt a pár sort magam előtt, röviden reflektálva arról, mit láttam és hallottam az itt töltött idő alatt Magyarországról és a magyar népről, mennyire ismernek bennünket s a viszonyokat, amelyek között élünk, egy szóval mit tudnak „rólunk“ Skótziaiban?

Azért használom a „Skótzia“ kifejezést, mert tenyleg arról van szó. Edinburgh épp olyan szellemi központja a hajdan önálló Skótzianak, mint pl. Budapest Magyarországnak. Kivéve az egyetlen nyelvet, mely mint általánosan elfogadott irod. és társ. nyelv az angol, skót itt minden. Az intéz-

ben. Öntudatára ébredve, fejlődésnek indul a két hajlam, érvényre jut az igen és nem, a jó és rossz. A becsület tehát ott találja bölcsőjét, ott születik, hol a jó kezdődik.

Kutat, keres az ember; kulturhajlamai jelentkeznek, de a sötét háttérben mohó figyelemmel kíséri lépteit Luczifer, és hol lába alatt megingott a talaj, ha lejtőre talált az ember, mint a magasból lebozsájtott szikladarab, óriási sebességi növekedéssel esik a végtelen ürbe, honnan visszatérni már lehetetlen, hol már utját csak a fizika legrealisabb követelményei szabályozták, hol csak tengődés, vegetálás már az élet.

És ami e lejtőből megmenti az embert mégis, az a becsület.

A világtörténelem az egyesek és az egész emberiség becsületének, jellemének komplet kodexe. Kezünkbe véve, nagy harczt szemlélnünk sikerült vagy nem sikerült támadásokból, védelem és győzelem, vagy szegyenletes megadások sorozatából egybefoglalva a jellemkifejlődés, a becsület erejének mérvéhez képest.

Ime a becsület! Örök harc érette, örök harc mellette és örök harc ellene. Azon két lélektani állapot, a rossz és jóra való hajlam, mely édes testvér, mert egy anyától született: örök harczt viv egymás ellen.

Határozzuk hát meg fogalmát! . . . Lelki

állapot, mely tetteinket csak nemes felé irányozza és amely egyedül képes téves hajlamainkon uralkodni. Fegyver a társadalom kezében, melyet a kultur törekvések kivételére mindig a legsikeresebb módon alkalmazhat.

Az élet ezernyi sötét napjaiban egyedül rendelkezésünkre álló védezköz. Horgonyunk, mely szilárd talajban rendíthetetlenül óvja vihartól csónakunkat. És cserben nem hagy, míg lelki erők ében van.

A lelki erő izmosodása tehát csak becsületünk növelője. Pénz, vagyon, fizikai élet mind elveszhet; erkölcsi életünk, becsületünk az, mely a siron tul is szennytelen életet biztosít.

Nem tekinti az állást. Ismeretlen előtte a társadalom rang-megkülönböztetése; egyedül a személyhez fűződik. Rongyaiban épp úgy, mint a biborban is hű barátja. Kunyhók és palotákban egyformán érzi magát és bármely esetben habozás nélkül hagyja el helyét, ha megszűnt az erkölcsi erő, a kapocs, mely a gazdagság, vagy szegénység; fény, pompa avagy koldusbot és nélkülözésekhez egyformán kapcsolta.

Elvileg hely szerint osztályozza a társadalom. És míg látszólag ugyan ranghoz köti a becsület fogalmát és mint magasabb körök tulajdonát ohajtja elismerni, tényleg

azonban ez üres, absurd kívánalom és logikai lehetetlenség.

A becsület az ember erkölcsi értéke.

És mikor lángelmék kinos vergődés közegette egy-egy életet emésztettek föl az ember végezzéljának megismerésében, eredményül oda jutottak, hogy a „vég“ kifürkészhetetlen, míg a kezdet ismeretes csak és ez az „Isten“!

Nem csodálkozhatunk tehát, ha egy elvont, ideális eszme a vigaszunk és ez az eszme: az erkölcsi érték.

Az építkezés csak alapon történhetik. A társadalom szellemi nagyságának egyedüli bázisa csak a becsületen emelt erkölcsi élet lehet.

Ki csak némi figyelmet fordított a lázasan működő társadalmi életre, ki érdektelen nem halad el a néha alig-alig figyelemre méltó kisebb, de azért jelentőségteljes esetek mellett, ki a létért való izgatott és az emberi szervezetet megölő küzdelmet a kozmopolita tömegben megfigyelte: némi borzalom fogja el és a jövőben való bizalmát elveszti.

Látszólag nem érvényesül itt a becsület fogalma, de alapjában megvan, mert e tömeg fölisméri a becsületenséget és magas hangon tiltakozik ellene.

A szemlélt ezek látása a jövő falanxtere iránt bizalmatlansággal tölti el és megvaló-

mények, a hagyományok, a nemzeti öntudat, zene, festészet, mind magán hordozza a nemzetiség bélyegét. A skót nép tiltakozik az angol elnevezés ellen, de büszke a „Nagy Brittanian” névre. Skótzia dicsekszik olyan privilégiummal, amilyennel nem bírunk mi, a független Magyarország: önálló nemzeti bankkal.

Mindezt csak azért említem meg, hogy amit mondani akarok, az csak is Skótziaira vonatkozik s nem Angliára is egyszermind. Tehát mit tudnak rólunk Skótziaiban? Az ezredéves Magyarországról; a tiz század zivaratait átélte, sokat szenvedett népről; a nyugoti civilizáció természetes védbástyájáról stb., amint az nagy ékesen ki lett fejtve és meg lett magyarázva sokak által a mult év folyamán! Mit tudnak mindezekről: a dolgokról, amelyekről én azt hittem — nagy szerényen, — hogy az egész világ előtt tudva van, vagy legalább is tudva lett a millenniumi ünnepek által? Hát restelem kimondani: semmit. Azaz hogy a semminél csak egy kicsivel többet. Hogy mennyivel, azt elmondom az alábbiakban.

Megerkezőm után magamra hagyatva s nélkülözve a társadalmi érintkezés egyetlen eszközét, a beszélő képességet, ösztönszerűleg kutattam, vizsgálódtam az után, ami magyar. Vizsgálódtam és kutatásom eredményét a következőkben foglalhatom össze.

Eltekintve egy pár Jókai-regénytől s a Vámbéry és Pulszky által írott történelmi és ethnographiai munkáktól, a gyönyörtlen, vilányvilágítással berendezett nemzeti muzeumban találtam 38 üveg magyar bort. Együtt véve csaknem anyyi, mint az egész világ bortermő vidékeinek a képviselője. Két üveg ebből az erdélyi Hegyaljáról való, s hogy kellemes emlékek ujlutnak fel általuk, azt szinte felesleges is mondanom. Ugyancsak a muzeumban találtam még egy kis természetarányt Vöröspatakról.

Továbbá hallottam dicsérni mindenütt, ahol megfordultam, a Rigó cigány (gypsy) primás bandáját, aki az 1878-diki országos kiállítás alkalmával bámulatba ejtette a

solva látja a jóslatot, szomorú képet: az eltiport ideát.

Pedig a dolog lényege, mely az örvénybe ragadja: a végzél ismeretlensége.

Ez az, mi eszeveszetteen hajtja az emberiséget egy előre nem látható, de minden esetre veszélyes irány felé, és a bukás csak addig nem következik be, míg a becsület vezetője és követő hű társa.

És hogy mi sem könnyebb, mint épp a becsület megtartása és megóvása, azt végzetül a következőkben említem föl:

Hogy velünk született tulajdon, azt már elmondottam. Igyekezetünk tehát csak annak kifejlesztése és megerősítése kell irányuljon. Lelki erő és erős elhatározás annak főntartója. Ki a szellemieket a testiek fölé helyezi (és ezt megköveteli mindenki, hogy róla az emberek elismerjék), az már a győzelem felé érte el.

És aki lelki nagyságát minden szellő fualmára fel nem adja, kiben az önbizalom oly erős, hogy magánál erősebbet nem ismer, az megnyerte a diadalt.

Mert míg az ember küzd és bizva bizik, meg tudja fejteni a végzélét, és ha felismerte erkölcsi értékét: mérlegelni tudja a legfőbb jót, a becsületet.

skótokat gyors és fáradhatatlan játékaival. Egyszermind megalapította a magyar nemzet híret a jelen nemzedék előtt mint a legmuzikálisabbak egyikét. A Rigó érdemének egyetlen árnyoldala ránk nézve csak az, hogy a nép egy része azonosította a magyar és cigány nevet, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a magyar törzset beleolvasztotta a cigány törzsbe s én nem egyszer voltam kénytelen kijavítani tanult, művelt emberek azon meggyőződését, hogy Magyarországon nem a cigány az uralkodó faj. Egyetlen egy egyetemi hallgatóval találkoztam*, akivel nem tudtam elhitetni, hogy én nem tudok cigányul s hogy tényleg a cigány törzs nincsen külön képviselve a magyar parlamentben. Különösnek tetszik talán, amit mondom, de úgy van. S az ilyen naiv kérdések: „Ausztrianak melyik részéről jött?” vagy: „Beszéljen egy kicsit ausztriai nyelven”, „Magyarországnak a fővárosa Bécs, ugy-e bár” stb., művelt, olvasott emberek részéről napirenden vannak. A magyar nyelv, magyar kultúra, a független Magyarország eszméje sokkal ismeretlenebb itt, mint Ausztrália vagy Brazília belseje.

S mindennek az oka Magyarország hiányos képviselője a külföld előtt. Nem akarok politikai kérdéssel foglalkozni, csak éppen megjegyzem, hogy a nagyszámú napilapok közül, melyeket naponként átnézek, alig van említés a magyar parlamentről. A tudósítások csak Ausztriáról s a bécsi körökről szólnak. Láttam pl. egy gyűjtéményt, a föld minden jelentékenyebb nemzetének a zászlószíneit, szám szerint 100-at, s a magyar trikolor nem volt közöttük.

Ilyen körülmények között elképzelhetik, meglepetésemet, midőn a mult hó egyik napján véletlenül ráakadtam a következő hirdetésre: Mr. Fr. Peterson koncertet rendez február hó 9-én. Tárnya: „Hungary and its music.” Az én kíváncsiságom egyszerre a tetőfokra emelkedett. Teremtőm, mit fogok én hallani ott Magyarországról s a magyar zenéről azok után, amiket eddig láttam és hallottam?! Türelmetlenül vártam az estét. Hogy ne legyek egyedül, magam köré gyűjtöttem az én olasz student barátomat, aki nagy magyarbarát és osztrákgyűlölő egy személyben. És hogyha valaha kellemesen csalódtam az életben, úgy az az Edinburghban hallott magyar koncert volt. Különösen a felolvasás annyira magyar, annyira igaz és tárgyilagos volt, hogy bátran beillett a mult év folyamán tartott legjobb millenniumi beszédek sorába. Nincs szándékomban hosszasan foglalkozni magával a felolvasással, csak egy párgondolatot közlök, amely némi világozást nyújt arról, hogy hogyan gondolkozik Peterson ur a magyar nemzetről s különösen Magyarországról és Ausztria kölcsönös viszonyáról.

„Magyarország a megaláztatás, a kegyetlen üldözés s a megtört eskü keserű emlékezetével gyűlöli Ausztriát, s a gyűlölet csak növekedik a leplezés által. Pedig hogy ha Magyarország nem tudja fentartani magát Török- és Oroszország között, másfelől Ausztria között, Ausztria nagyon könnyen vállalhatik játékszerévé valamelyik idegen nagyhatalomnak.”

Ez a felfogás egy korábbi időre vonatkozik ugyan, de kétségkívül hiven jellemzi Magyarországot fontosságát az európai államok keretében. A felolvasás folyama alatt népdalokat énekelt mr. Gauthrie. Nem mon-

* Glasgwról.

dom én, hogy sohasem hallottam annál szebben énekelni magyar népdalt, de hogy soha ének nagyobb hatást nem gyakorolt reám, mint a „No de se baj, több is veszett Mohácsnál”, „Huzd rá cigány . . .”, „Csak egy kis lány van a világon”, „Árva vagyok” stb., azt egész nyugodt lélekkel mondhatom.

Ha röviden akarnám jellemezni az egész estély benyomását, felolvasást, éneket s a fényképeket, melyek a kiállítást s a nevezetesebb történelmi adatokat ábrázolták, azt kellene mondanom, hogy öt hónapi távollét után otthon töltöttem egy estélyt. Az estély alatt érzett örömem betetőzést nyert az által, hogy fölfedeztem az első magyart Edinburghban a Peterson ur felesége személyében, akinek magyar nyelven hozzám intézett kérdéseire igaz, hogy angolul feletem, de azért az nem rontotta a találkozás fölötti örömemet, vagy mondhatom örömmet. Talán nem lesz érdektelen egyuttal megjegyznem, hogy Peterson ur a veje az itt elhalt Lichtenstein Györgynek, aki a forradalom után száműzve Angolországba menekült, s midőn Kossuth Angolországba jött, titkárává lón, remélve, hogy még visszamehet hazájába. Amint mindnyájunk előtt ismeretes, a Kossuth bámulatos erőfeszítése nem végződött az óhajtott eredménnyel, s Lichtenstein lemondva minden reményről, Edinburghban húzódott meg mint zene-tanító. Neve csakhamar ismeretes lón az egész városban, s tanítási módszere annyira népszerű, hogy a modern zene behozatala az ő nevével lón összekapcsolva.

Peterson ur nagy magyarbarát, ismeri és szereti a népet, történelmét, szokásait, amit leginkább bizonyít az is, hogy nemcsak respektálja, hanem naponként élvezzi a paprikát, borzadalmára és csodájára a bennszülötteknek. Hanem ezt az érdemét már hajlandó vagyok a felesége számlájára fölrírni.

Az itt elmondottakon kívül még találtam valamit, ami Magyarországra és népére vonatkozik. Nem a muzeumban, nem a jelen nemzedék köztudatában, nem márványköbe vésvé, hanem azok szívébe és lelkébe írva, akik egy megelőző nemzedékhez tartoztak, akik látták s átérték a jelen század nagy eseményeit, érezték annak hatalmas benyomásait s érezni látszanak ma is, valahányszor reá gondolnak.

Ez a Kossuth emléke. Találkoztam idős nőekkel és férfakkal, akik hallották Kossuthot beszélni itt Edinburghban. S bámulatos! Ez a látszólag hideg, minden iránt közönyös nép, melynek egész jellemvonása hiven visszatükröződik balladáiban, megmozdui egész lelkében a Kossuth emlékére. Az arca kigyul, midőn beszélni kezd róla, a keze ideges mozgásba jön, a szemei élénken csillámlanak; egész lényé megújulni látszik egy régi emlékezet varázshatása alatt. Minő lehetett ez a fellángolás, midőn még a kar erős, az akarat tette kész s a reményesség teljes volt, hiven jellemzik mr. Ross, egy előkelő skót gentleman szavai: „We were alle ready to go and to fight with Kossuth.” (Mi mindnyájan készek vagyunk menni és küzdeni Kossuth-tal.) És minő lehetett az a szónoki hatalom, melynek emlékét és hatását az évtizedek sem tudták elhomályosítani, azt közönséges emberi észszel mérlegelni és beérni szinte lehetetlen.

T. szerkesztő ur! Röviden megpróbáltam hű képét adni annak, hogy mit tudnak „rólunk” Skótziaiban. Ismételtén állítom, hogy nem gondoltam egy pillanatig sem

arra a közmondásra, hogy „Messziről jött, ergo“

Nem lenne méltányos dolog, ha nem ír- nek „róluik“ is valamit, s azért szíves engedelmével legközelebb írni fogok „róluik“ egy pár sort.

Teljes tisztelettel

Kovács László.

Urechia román világitásban.

A magyarországi román nemzetiségi poli- tikus szemében a világon nincs nagyobb em- ber, mint Urechia. A Tribuna és társai va- lóságos legendákat írtak arról, hogy micsoda kiváló lángelméjű és nagy tekintélyű ember számba megy ez a nagy férfiú, kinek egyet- len és örökös témája a román nemzetiségi kérdés. A minap a bukaresti Athenaeum-ban „A nemzeti áramlat 1821. előtt“ cím alatt fölolvasást tartott. Az Epoca e fölolvasását ismertette, így jellemzi a liga diszelnöket:

„Ez az öreg még gyermek most is, mint mindig, de veszekedő, rakoncátlan gyer- mek, ki mindenbe beleártja magát, de sem- mit sem végez. Ez az ember annyi papirost írt már tele, hogy Patzak virsligyáros évekig pakolhatna bele, még sem fogyna el. Ha azt mondanám, hogy rossz politikát csi- nált, akkor a hisztorikus tiltakoznék, azt kia- bálván felém, hogy még rosszabb történe- tet írt. És ha ez álláspontra helyezkedném, akkor a novellairó, a költő követelné ma- gának ezt a kitüntetést — végül pedig Lope de Vega és Calderon jelentenek ki, hogy műveiket fordítva, megszentelteleni- tette neveiket. De térjünk vissza fölolvasá- sára, melynek tárgya az 1821. előtti nemzeti áramlat volt. Egy-két oklevélből azt a bá- mulatos új dolgot konstataálta, hogy a román- nok 1821. előtt is gyűlöltek a görögöket. Ezt aztán fölékesítette a nemzeti ünnepek- nél használatos harsogó frázisokkal, meg- paprikázta a magyarokra szórt néhány ká- romkodással, kiczifrázta Traján dicsőítésével, a halhatatlan romanizmus magasztalásával, és végül felhívta a lelkes ifju nemzedéket, hogy ápolja a nemzetiség szent tüzét. „Előre, szakadatlanul előre a nemzeti nagyság és dicsőség felé“ — végzé a liga diszelnöke föl- olvasását a nemzeti áramlatról, s ezt a frá- zist még akkor sem hagyta volna el, ha a Golf áramlatról tartott volna fölolvasást a közönség előtt, melyben elevenen él em- lékezete saját nemes latin származásának.“

A cikk többi része azt teszi világossá, hogy Urechia miként élőködik igazi elvek és meggyőződés hiányában a nemzetiségre vonatkozó frázisokból s a közönség könnyen- hívőségéből.

Vegyes hírek.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi min- iszter Péterfi Albert nagyszebeni kir. tör- vényszéki aljegyzőt a nagyenyedi kir. járás- bírósághoz hasonminőségben áthelyezte.

— **Eljegyzés.** Ady Sámuel ref. lelkész e hó 11-én tartotta eljegyzését Nagler Lot- tika kisasszonnyal, özv. Nagler Frigyesné kedves és szép leányával Nagy-Enyeden.

— **Esküvő.** Jászberényi Róbert miriszlói állami tanító e hó 15-én tartja esküvőjét Horváth Josefa kisasszonnyal Asszonynépén.

— **A „Közérdek“ sajtópere.** Mióta lapunk politikai hetilappá vál- tozott át, két közleményünk képezte sajtóper tárgyát. Az egyikben f. hó 8-án tartatott meg az esküdtzéki tárgyalás

Kolozsvárt és a közlemény írójának — Képes Ferencz abrudbányai rendőrka- pitányának — egyhangu felmentésé- vel végződött. Mint olvasóink is emlé- kezhetnek reá, a mult év telén Abrud- bányán ismeretlen tettesek dr. Fodor Vazul ügyvéd ellen állítólag dynamit- merényletet követtek el. Az ügyvéd a kísérletet részletesen megírta egy levél- ben, melyet a nagyszebeni „Tribuna“ egész terjedelmében közölt. E levél több állításait rektifikálta Képes Ferencz egy lapunkhoz beküldött cikkében, melyet a „Közérdek“ mult évi február hó 16-iki számában „Az abrudbányai mar- tir“ cím alatt közölt. Képes tényekkel czáfolta meg Fodornak a Tribunában megjelent azon állításait, mintha a rob- bantási kísérlet politikai motivumokból eredt volna és kimutatta, miszerint a Tribuna levelét bizonyos szereplési visz- keteg diktálta. Fodor, Képes cikkében rágalmozást látván, megindította lapunk és Képes ellen a sajtóper. Ezen ügy- ben ítélt márczius 8-án a kolozsvári esküdtzék. Dr. Fodort Ilea ügyvéd képviselte. Képes maga védekezett, a tárgyalást Szász Béla táblai bíró vezette. A tényállás kiderítése után az esküdt- zék egyhangu verdiktjével Képes Ferenczet a vád alól fel- mentette, Dr. Fodort pedig a költségek viselésében marasz- taltta el.

— **Polgártársak!** Márczius 15-én lesz nemzeti ébredésünk 49-ik évfordu- lója! Jertek ünnepelni ezen nagy napnak emlékélt városunkban szokásos áhitattal. Gyülekezés d. u. 3 órákor a városház terén, a honnan az ünneplő menet a zene hangjai mellett a sétatéri fedett táncz helyiségbe vonul a program meg- hallgatására. A rendező bizottság.

A márczius 15-én d. u. 3 órákor a séta- téri fedett táncz helyiségben megtartandó ünnepély programja: 1. Hymusz. Az Ö. T. E. zenekara. 2. Fohász. Oláh Károlytól. Városi daloskör. 3. Ünnepi beszéd. Jancsó Sándor. 4. Székely harci induló. Tanítóké- pezdei dalkar. 5. Árpád siri álma. E. Ko- vács Gyulától. Szavalja Székely Miklós VIII. g. o. t. 6. Nemzeti zászló. Huber Károlytól. Millennáris dalkar. 7. Induló. Ö. T. E. ze- nekara.

— **Márczius 15. a Bethlen főiskolá- ban.** A Bethlen főiskolával kapcsolatos tanító- képző intézet ifjusága márczius 15-ét d. e. 9 órákor ünnepli meg a következő műsorozattal: 1. Hymusz. Kép. dalkar. 2. Nemzeti dal. Sza- valja: Karácsony Ödön. 3. Felolvasás. Tartja: Nagy Kálmán. 4. Zene. Pleyel-től; előadják, primhegedűn Bodor Kálmán, szekundhege- dűn Rápolti Ferencz, brátsán Rozsondai Ist- ván, zongorán kíséri Györfly Pál. 5. Óda. Szavalja: Farkas Lajos. 6. Székely nemzeti dal. Vocelkától. Énekli: a kép. dalkar.

— **A Bethlen-kollégium már- czius 15-én d. e. 10 órákor kezdődő iskolai ünnepélyének műsora:** 1. „Te- benned biztunk . . .“ Énekli a közön- ség. 2. Ima, Pásztohi Dénes főiskolai

seniortól. 3. Hymusz. Énekli az ifju- sági vegyes kar. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Bodrogi János tanár. 5. Székely harci dal. Énekli a képezdei dalkar. 6. Nyi- tány a „Stradella“ operához, Flotowtól, előadja a kollégium növendékeinek magán-zenekara. 7. „Árpád siri álma“ (M. Kovács Gyula költeménye). Sza- valja Székely Miklós VIII. o. tanuló. 8. Induló. Játssza az ifjusági zenekar.

— **Meghívó.** A nagyenyedi önkényes tüzoltó-egylet zenekara a millennáris da- lárda közreműködésével folyó márczius hó 15-én a régi városház nagytermében táncz- czal egybekötött hangversenyt rendez, melyre városunk és vidékünk közönségét tisztelet- tel meghívja a rendezőség. A tiszta jö- vedelem az 1849. jan. 8-án legyil- kolt magyarok síremléke alap- jára fog fordíttatni. Belépőjegy ára: személyjegy 60 kr, családjegy 1 frt. 30 kr. A hangverseny kezdete esti fél 8 órákor. Programm: 1. „Mária Valéria“ induló, Dyrnertől. Előadja a Tüzoltó zenekar. 2. „Olyan a te dalod“, Huber K.-tól. Elő- adja a Millennáris dalkör. 3. Felolvasás. Tartja Lázár István. 4. „Mindent hazám te érted“, Schubert F.-tól. Énekli Panczél Gy., Puskás J., Szabó A. 5. Hegedű-solo. Wein- rich F. Zongorán kíséri Folyovich Anna k.a. 6. „Irene Gavotte“, Wenzel Hermann- tól. Előadja a Tüzoltó zenekar. 7. „Népdal- lok.“ Énekli zenekíséret mellett Szabó A. 8. „Honvédek csatadala“, Huber K.-tól. Elő- adja a Millennáris dalkör. 9. „Népdal-egy- veieg“, Zaida J.-tól. Előadja a Tüzoltó zenekar.

— **Nekrológ.** Sajtó Károly iparos pol- gártársunk egyetlen fia, dr. Sajtó Károly mütő-orvos, a dévai köz-kórház jeles második orvosa, szülői, testvérei legnagyobb bánatára e hó 9-én Déván elhalt. E kitünő doktor, ki tanulmányait a legjelesebben végezte, csak egy éve, hogy új állását elfoglalta, már is ismert és tekintélyes orvossá küzdte fel magát; mikor a kéréletetlen halál kiragadta a nemes ifju szívét szerettei kö- réből, nincs, mi helyét pótolja, csak az Isten akaratában vetett megnyugvás korai halála felett. Nyugodjék békében!

A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólírottak mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a maguk, valamint a távo- labbi rokonok nevében, hogy a forrón sze- retett fiu, testvér, sógor és rokon, dr. Saj- tos Károly mütő-orvos és Hunyad vár- megye dévai köz-kórháza segédorvosa, folyó évi márczius hó 9-én d. u. 4 órákor, életé- nek 28-ik évében, hosszas szenvedés után kimult. A kéréletetlen halál kiragadta a nemes ifju szívét szerettei köréből s nincs, mi helyét pótolja, csak az Isten akaratába ve- tett megnyugvás, korai halála fölött. Hült tetemei folyó hó 11-én d. u. 4 órákor fog- nak a helybeli ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Déva, 1897. márczius 9. Legyen könnyű a hant ifju teste fölött! Id. Sajtó Károly és neje sz. Mester Lujza, mint szülők. Sajtó Gi- zella férjezett Köblös Istvánné, Sajtó Lu- zsa, Sajtó Katinka, mint testvérek. Köblös Ist- ván ev. ref. lelkész, mint sógor.

— **Képviselő-testületi közgyűlés.** Folyó hó 14-én vasárnap délelőtt 11 órákor a városház üléstermében városi képv- seleti közgyűlés fog tartatni a következő tárgysorozattal: 1. Belügyminiszteri rendelet a vámszedés körüli visszaélések megtorlása tárgyában alkotandó szabályrendelet újabb tárgyalásáról. 2. Alsófehérmegyei gazdasági egyesület kérése a Feiler Lázár által bérelt

városi herzsai tanya bérletének átengedése iránt. 3. Névszerinti szavazás a füzedi erdők megvásárlása tárgyában. 4. Névszerinti szavazás a Bene-féle telek kiépítésére, a Szini-féle o-apahidi erdő megvásárlására és a fügedi erdők megvásárlására szükséges összegek kifizetése céljából a megfelelő regálékötvény eladása tárgyában. 5. A múlt évi főispáni vizsgálatról való leirat előterjesztése. 6. Pénztári vizsgálati jegyzőkönyv előterjesztése. 7. Elnöki előterjesztések.

— **Iparosaink figyelmébe.** A nagyenyedi ipartestület a következő meghívót bocsátotta ki: A nagyenyedi általános ipartestület betegsegélyező pénztárának alapszabályait a kereskedelmi miniszter ur 3530—1897 szám alatt jóváhagyván, a 13228—92. szám alatt kelt végrehajtási utasítás 37. §-a értelmében folyó évi márczius 14-ére, vasárnap délután 3 órára, az egylet helyiségében megtartandó alakuló közgyűlésre az alkalmazott segéd urak ezennel meghívotnak. A gyűlés tárgyai lesznek: 1. Az igazgatóságba 1 ellenőr, 8 rendes és 4 póttag választása 2 évre. 2. A felügyelő bizottságba 2 rendes és 2 póttag választása 1 évre. 3. 30 kiküldött választása a közgyűlésbe egy évre. 4. 4 rendes és 2 póttag választása 1 évre, a választott bíróságba. Ezen oly fontos gyűlésre mi részünkről is felhívjuk iparosaink, de különösen iparos-segégeink figyelmét.

— **A n-enyedi testgyakorló egyesület** tagjai ez utótt értesítetnek, hogy ezentul a tornaórák minden héten kedd d. u. 6—7 és péntek d. u. 6—7 óráig fognak megtartatni.

— **Nem jó a fegyverrel játszani.** Könynyelműségét majdnem életével fizette meg Némethi Zoltán, a Bethlen-kollégium egyik növendéke, e hó 9-én, a mikor is egy pisztolytöltésből a golyót ki akarta venni, a töltés felrobbant és a golyó egyik kezébe furódott, oly nagy sebet ejtve rajta, hogy most a megyei kórházban ápolják. A megsérült kézből a golyót dr. Farnos Árpád kórházi orvos távolította el.

— **A marosujvári takarékpénztár** részvénytársaság első rendes közgyűlését márczius hó 14-én délután 3 órakor tartja meg a marosujvári fiúiskola termeiben.

— **Márczius 15-ike Maros-Ujvárt.** A marosujvári polgári olvasókör, miként a multakban, úgy az idén is ünnepelni óhajtván a márczius idusát, erre a következő programmal hívja fel a polgárok figyelmét: Polgártársak! A „Marosujvári polgári olvasókör“ folyó hó 14-én d. előtt 11 órakor a „Stefánia-bánya“ előtti téren — kedvezőtlen idő esetén az intézkedőben — hazafias ünnepélyt rendez, melyre a polgártársakat ezennel meghívja a rendező bizottság. Műsor: 1. Gyülekezés a polgári olvasókör helyisége előtt délelőtt 10 órakor, mit két ágyulövés és a bányász-zenekar játsása jelez. 2. Zenével sorrend-fölvonulás a Stefánia-térre és ott zene melletti sorakozás. 3. Ének a polgári dalkör által. 4. „Talpra magyar“, szavalja: Szilágyi Péter. 5. Ének, a polgári dalkör által. 6. Alkalmi emlék-beszéd, Jancsó Lajos urtól. 7. Ének, a polgári dalkör által. 8. Szabadság ünnepén, Füleltől; szavalja: Pécsi István. 9. Ének a dalkör által. 10. Sorrend-visszavonulás a bányász-zene mellett a polgári olvasókör helyiségéhez.

— **Uj versek.** Zemléni Árpád felkéri mindazokat, akik új verseskönyve előfizetegyűjtő ívét még nem küldték vissza, legyenek szivesek azt hozzá (Xl. Czuczor-utca

8. sz.) nyolcz nap alatt beküldeni, vagy az eredményről öt levelező-lapon értesíteni.

— **Hajadonok Miatyánkja.** Mi kérünk! ki vagy a huszas években! Jöjjön el a te násznagyod és jelentse be a te nevedet nekünk. Legyen meg a te akaratom, miképpen a szalonban, úgy a templomban is. Mindennapi konyhapénzünket add meg nekünk minden hónap elsején. Bocsásd hozzánk leánykori imádoinkat, valamint mi is elbocsátjuk a reád kacsingató szobaleányokat. Ne vigy minket a jövő farsangba — leányfövel, de szabadíts meg a pártától, mert tiéd az ebéd idejének meghatározása, a számlák kifizetése; a hatalom és dicsőség egész a házasság megkötéséig, de azontul — ám nem.

— **Férfiurha** beszerzése céljából felhívjuk t. olvasóink b. figyelmét **Platschek Vilmos** most alapított férfi-szabó-üzletére és gyapjuszövet-raktárára (Budapest, Károlykörut, Károlylaktanya), hol a legizlésebb és legjobb ruhák, a legújabb divat után, mérték szerint és készen, legolcsóbb szabott árak mellett szerezhetők be. **Minták kívánatra bérmentve küldetnek.**

— **A t. hölgyközönségnek.** Kik olesó és izléses selyem, gyapju és nyári mosókelmét akarnak vásárolni, kérjük **Weiner Mátyás** (Budapest, Andrassy-ut 3.) legnagyobb divataruházának legújabb tavaszi mintagyűjteményét, melyet **ingyen és bérmentve** küldenek meg. **Fontos!** Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet- vagy selyem-minta küldessék.

Meteorologiai jelentés márczius 10-től 13-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
10	7	63.7	+1.7	—	10 ●	0.2	
	2	63.8	+4.3	—	10 ●	0.5	+5.0 +0.1
	9	64.7	+1.7	—	7 ●	0.1	
11	7	64.8	+0.8	W ₁	10	—	
	2	63.4	+6.5	E ₁	9 ●	4.1	+7.0 +0.8
	9	64.0	+2.2	—	10 Δ	ny.	
12	7	64.2	+1.6	—	5 ●	7.0	
	2	63.6	+1.2	NW ₁	10 ●	2.0	+2.9 -3.5
	9	63.9	+1.0	—	7	—	
13	7	64.3	-3.5	N ₂	6	—	
	9						

Kilátás: Rövid ideig derült, azután ismét borulás és eső várható.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Apróságok.

Az ünnepelt primadonna.

Egy színésznő így szól a fiakkerhez: — Ma este fél 11 órakor várjon engemet a kocsijával a színház előtt. A lovakat nem kell elhozni, ugys kifogják.

Elárulta magát.

Vilma: Tegnap valaki egy költeményt küldött be nekem, amelyet hozzám intézett.

Pál: Igen figyelmes, gyöngéd ember lehet...

Vilma: Oh, de az a vers rendkívül gyöngé; az írója valami nagyon korlátolt ember lehet.

Pál (kifakad): Kikérem magamnak!

Figyelmeztetés.

A fiatal ember: Majd ha elmegyek, meg fogom önt csókolni.

A fiatal leány: Takarodjék azonnal!

Még azt is?

Az író: Aztán vegye tekintetbe, szerkesztő ur, hogy munkámhoz az időt valósággal lopnom kellett.

A szerkesztő: Még az időt is?

Bálban.

Ezredes: Hadnagy ur, meg kell házasodnia.

Hadnagy: Miért?

Ezredes: Mert a katonának nemcsak a háboruban, hanem a békében is bátorinak kell lennie.

Közgazdaság.

Ápoljuk jobban a réteket.

A mai megnehezült gazdasági viszonyok mellett minden gazdának törekvése oda kell hogy irányuljon, hogy talajának termőképességét minden irányban fokozza és pedig nem csupán szántóföldjeit kell javítania, de különösen kaszálóinak, rétjeinek termőképességét is. Mennél több takarmányt termesztenek, annál intenzívebben táplálhatjuk állatállományunkat, annál jobban értékesíthetjük azt.

Pedig a rétek országszerte meglehetősen el vannak hanyagolva; legtöbb helyt még boronát sem látnak azok, nem hogy megrágyáztassanak, s innen van aztán, hogy termésközlekedés nem emelkednek, s hogy messze elmaradnak a nyugati államok termésközlekedésétől. Magyarország összes rétjeinek átlag-termése 1883-ban hektáronként 24.12 métermázsa volt; a következő 10 év átlag termése 24.43 métermázsa tett ki, tehát 10 év alatt jóformán semmit sem változott. Ellenben 1893-ban 23.82, 1894-ben 22.99 métermázsa volt az átlagtermés, tehát az átlagtermést illetőleg is apadás mutatkozik; apadt azonban a rétterület is az utóbbi 12 év alatt körülbelül 100,000 hektárral, s e tekintetben csupán az utóbbi 2—3 év alatt mutatkozik némi javulás. Az itteni átlagterméssel szemben Németország átlagtermése 32.1 mm. hektáronként, Franciaország 27.97, sőt Horvát-Szlavonországé is 27.96 métermázsa volt hektáronként.

Mindez onnan van, mert a rétek abszolút semminemű ápolásban a legtöbb helyt nem részesülnek; évtizedek óta csak kaszáljuk azokat, a nélkül, hogy a visszapótlásra csak gondolnánk is, nagyon természetes tehát, hogy a föld csak kizsároltatik, természetlagon nem emelkedhetik, hanem okvetetlenül apadni fog. Nem lesz tehát fölösleges, ha most a tavasz kezdetén igen röviden rá mutatunk — éppen állattenyésztésünk érdekében — hogyan, miként kellene rétjeinket ápolnunk, hogy termésközlekedésünket fokozzuk.

Trágyázni kell a réteket is, hogy ez által pótoljuk azt, mit a növények a talajtól elvonnak. Erre a célra háromféle trágyát alkalmazhatunk, u. m.: hig ürüléket, komposztot, avagy Thomas-salakot. Ha elegendő trágyalé van, azzal öntöztesstük meg rétjeinket; helyesen cselekszünk, ha a megöntözés előtt hamut szórunk el arra, s a rétet jól felboronáltatjuk. A trágyalétől a fű igen buján fog nőni, hatása azonban a trá-

gyalének hamar el fog enyészni. Egy-két kaszálásra van hatása, de azután nincs, mert egy része hamar felhasználtatik, más része a talaj mélyébe mosatik s így jóformán minden tavasszal megöntözendő volna vele a rét. Kitűnő trágyája a rétnak a jó komposzt. Csak persze az a baj, hogy jó komposztot kevés gazda készít, mert biz az sok munkával, sok utánjárással jár, s a körülötte végzendő munkákat apróra felszámítva, aligha nem drágább is, mint a Thomas-salak, s ez az oka, hogy ma mindinkább ezt a foszfor-trágyát használják a rétek feljavítására, azért pedig, mert egyrészt igen olcsó, amennyiben waggonszámra véve métermázsája 2-50—3-00 frtba kerül, másrészt pedig, mert hatása 4—5 évre is kiterjed. A jól felboronált rétre kora tavasszal 3—4 métermázsát szokás belőle ellátni; miként az eddig megejtett kísérletek bizonyítják, legtöbbször már az első évben 100—1000 kílgrammal fokozza a termést, hasonlólag a következő években is.

Gondja legyen a gazdának arra is, hogy a vakondtúrásokat széjjel hányassa, a tavaszi erős felboronálás után — amennyiben az előző évben a növényzet ritkás volt — kevés alkalmas magkeveréke szórasson el, hogy ott, ahol szükséges, árkolás által vizet csapoltasson le, amennyiben pedig réteje tulndves, savanyu füveket termő volna, alagsóvezéssel igyekezzék azt megjavítani.

Egy kissé nagyobb gondozással réteink termését biztosan fokozhatjuk, ami maga után vonja állatállományunk javulását, végeredményként pedig bevételeink fokozódását.

Mily távolságra ültetendők egymástól a törpe fák?

A legtöbb tervezetnél azon hiba következik el, hogy nagyon szorosan egymás mellé ültetik a fákat. Évek múltán azonban, ha a fák felnőnek, világításra (megritkításra) okvetlenül szükség volna, mert a sűrűn egymás mellett álló csoportok magasabbra nőnek, a hajtás a világosság felé tör s az árnyékolt részek mindig csak lombot alkotnak és sem nem virágoznak, sem nem gyümölcsöznek. Ily ültetéssel körülbelül ugyanazt érjük el, mintha erdők sűrűjében gyümölcsfákat helyeznénk el. A napnak minden oldalról érintenie kell a koronát, ha gyümölcsöt akarunk.

Ily ültetmények nem is szépek, mert alsó részük kopasz marad. Nem szül oly nagy hibát, ha igen szélesen ültetünk, mint ha igen szorosan. Igaz, hogy új ültetmények, ha későbbi időkre nem gondolunk, tőreseknek, elhagyottaknak tűnnek föl s éppen ez az oka annak, hogy rendszerint sűrűn ültetnek, hogy az eredmény gyorsan látható legyen. Ha törpe fákból akarunk gyümölcsöt létesíteni, úgy a legkisebb távolság 4 méterre veendő a forma és minőség szerint; természetesen olyan nagy távolság ez, hogy a faiskolából kikerülő fácskák ily módon egészen eltűnnek. E bajon több módon lehet segíteni. Vagy oly fákat ültessünk közbe, melyek rövid tenyészeti tartamuk, például őszi barackot, vagy neveljünk közöttük magasra nyuló fákat, vagy végül — s ez a legegyszerűbb — termeljünk a sorok között főzelek-féleket. Ez utóbbi módszer különösen kiemelem, mert a főzelek-félek művelése által a talaj folytonosan porhanyítottatik, mi a fiatal fácskára nagyon is előnyös. Ha a törpe fák kellőleg kifejtődtek, beárnyékolják a talajt, s így lehet-

tetlenné teszik közöttük a főzeleket, akár egyebet természetien. Különböen úgy is eljárhatunk, hogy a létesítendő kertnek csak felét ültetjük be és pedig 2 méternyi távolságban, később azonban, ha a fák felnőttek, minden második fát kivesszük s ezzel a kert második fele részét ültetjük be. A fák a kertekben könnyen és jól átültethetők s így e módszerrel egyforma erős fákat s az első évben oly ültetményt nyerünk, mely a szemmet jobban kielégíti.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröshere (lóhere). Az időjárás nem csupán enyhének, hanem egészen tavasziasnak mondható és így a gazdák sürgősen látnak szükségüket fedezéséhez s különösen lóherét igen nagy mennyiségben vásárolnak, minek következtében rövid idő múltán emelkedő árakra van kilátás. Annál is indokoltabb ezen feltevés, mert a helybeli piacon rendelkezésre lévő készletek a még kilátásban lévő nagy kereslethez arányosítva, vajmi csekélynek mondhatók. A külföld érdeke sem csappant meg, sőt inkább élénkebbnek mondható, és ami a kivitel részére átengedhető volt, nyomban el lett helyezve, dacára annak, hogy nagyobb mennyiség volt. Gyengébb minőségű árut, a csekély készletek következtében, már most magasabb áron fizetnek.

Luczerna. Habár a tökéletesen értéktelen amerikai magból jócskán lett behozva, mégis a készletek már csekélyek, az árak is emelkedőben vannak.

Takarmányrépa magnak a mult heti árak mellett igen nagy kereslete van.

Bükkönyben, valamint muhar magban szintén élénk az üzlet.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapestben:

Vöröshere	44	—	48	frt
Luczerna	48	—	55	"
Tavaszi bükköny	5.50	—	6	"
Mohar	5.50	—	6.50	"

Piaczi árak.

Nagy Eszék, 1897. márczius 11.

Buza legjobb	1	véka	1—
" közészerü	"	"	—90
Kétszeres legjobb	"	"	—80
" közészerü	"	"	—75
Rozs legjobb	"	"	—80
" közészerü	"	"	—75
Zab legjobb	"	"	—50
" közészerü	"	"	—54
Kukorica (tengeri)	1	véka	—60
Burgonya	"	"	—30
Széna legjobb	"	egy szekér	8—
Szalma legjobb	"	"	2—
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszú	3-50		
Cserfa 1 "	1	"	2-50
Tölgyfa 1 "	1	"	3—
Faszén kemény	"	egy hektoliter	1-80
Marhahús	"	1 kilogramm	—40
Sertéshús	"	"	—52
Szalonna	"	"	—72
Disznózsír	"	"	—80
Vöröshagyma	"	"	—
Fokhagyma	"	"	—

Csarnok.

A Laczházy-kastély.

— Irta: Molnár Gyula. —

II.

Sarolta grófnő úgy eltűnődött azon a pár évi multon, mely oly röpké gyorsasággal pergett le az idők végtelenségébe.

Minő kalandosan kezdődött ismeretségük a csinos Méray Lőrinczel és minő poéti-

kus szerelem fejlődött belőle lassan a kölcsönös érintkezés izgató légkörében.

Ugy volt, hogy Lőrincz nemsokára a szomszédság jussán látogatást tett Laczházyknál, hol a grófnő kitűnő szívességgel fogadta a rokonszenves és művelt ifjút, kinek nővére, huga, a bájos Klotild, gyakran szokta volt felkeresni Sarolta grófnőt, mivel a lehető legkellemesebben töltötték el az időt a kastélyban.

Sarolta grófnő viszonzotta Klotild baráti érzelmét és különben sem lehet csodálkozni azon, ha a legbensőbb, viszony fejlődött ki a két leány között, mihez még hozzájárult a fiatal leánykának az ifju iránt táplált vonzalma is.

Csaknem két hónap telt el így.

A fiatal ember nővérel gyakran, utóbbi időben pedig nagyon is sűrűn kereste föl a Laczházy-kastélyt, melynek évszázados fákkal benőtt parkjában a fiatalság, a Tarjossy bárókisasszonyokkal együtt, vidáman kergette az élvezetek röpké pillangóját.

Minő élvezetek voltak a séta-lovaglások, a kikocsikázások négyes fogatokon a verőfényes május hangulatos levegőjében! . . .

Sarolta rendszeren Lőrincz fogatára ült fel és kedvtelve nézegette annak tüzesvérü lovait, melyeket az ifju oly biztos kézzel hajtott végig a talmádra vezető országuton.

Nem fecsegték sokat egymással, de már nem volt szükségük szavakra, hogy ecseteltek volna szíves érzelmüket, mely lángra pattant keblükben és gyönyörrel töltötte el lényüket.

Megelégedtek egy-egy gyöngéd kézzorítással, egy-egy lángoló tekintettel, mely villamos áram gyanánt járta át testüket.

A Tarjossy bárókisasszonyok egyformán rajongtak Méray Lőrincz iránt, míg tudták, hogy szíve nincs lefogalva és egyforma udvariassággal bánik velök.

A szenvedélyes természetű Miczi baronesse, ki egyszer csak rajta kapta magát, hogy fűlig szerelmes az ifjuba, nemsokára észrevette, hogy vetélytársnője akadt Sarolta személyében, mivel komoly küzdelmet kell folytatnia és abból valószínűleg vesztesen fog kikerülni, mert sok jeltől következtetett arra, hogy Lőrincz Saroltába szerelmes.

A szép baronesse szívében gyökeret vert a gyűlölet és az szépen kicsirázott.

Egy napon szóba is került közöttük ez a dolog. A szenvedélyes természetű Miczi báronő heves szemrehányást tett Saroltának a miatt, hogy hízog banásmódjával teljesen elcsavarja Méray fejét.

A két gyerek-leánya, mint szenvedélyes nők, kik erősen ragaszkodnak szívük tárgyához és inkább meghalnak, semhogy lemondjanak róla — pöröltek össze.

— Szeretem és enyémnek kell lennie! — fakadt ki Miczi és sötét szemében fenyegető láng lobbant fel.

— De furcsán viseled magad, Miczi! — felelte Sarolta. — Hiszen én nem bánom, ha szereted, de utóbbit magad sem gondold komolyan.

— Igen, mert téged szeret, elhódítottad előlünk mézes-mázos s.avaiddal! — folytatta Miczi a harag pirjával arczán.

— A szerelem nem befolyásolható indulat, — bölcselkedett Sarolta, — mely hirtelen fakad a szívben és a kölcsönös érzélemből merítvén tápot, szabadon fejlődik. Erőszakoskodással tehát semmit sem érsz el.

— Tehát nem tagadod, hogy szereted Lőrinczet? — kérde a leánya.

— Soha sem szoktam érzelmeim valódiságát eltagadni! — felelte Sarolta fenéggel.

— Csak ezt akartam tudni! — szólott Miczi.

És a két leány sirva vált el egymástól. Nemsokára Laczházy grófnő, mikor leányával magára maradt, így szólott leányához:

— Kedves gyermekem, nagyon szomorú dologról értesültem. Azt hallottam, hogy az a viszony, mely közöttetek és Mérayék között fennállott, átcsapott oly tőrre, mely a legnagyobb veszélyvel fenyegeti házamat. Értésedre adom, hogy Mérayékkal a baráti viszonyt félbe kell szakítanod, miután úgy látszik, az ifju ember visszaélt a szomszédság adta jogokkal és szemét reád merete emelni. Elnéztem, hogy vigadtok, míg az a kellő határok között történt, de most...

Sarolta, ki ez idő alatt egy zsölye-szék karjában fogzkodott meg, fölkiáltott:

— Anyám!

— Szót sem! Gyermekek vagy, ki anyádnak engedelmességedet tartozol.

— Szeretem őt! — nyögte ki a leány fájdalma kínos vergődésében.

— Esztelenység! — kiáltotta mély haraggal az anyja — hát már idáig fejlődött a dolog? ... Éppen ideje, hogy közbelépjek! úgy látszik, a miss rosszul teljesítette kötelességét... Sarolta, azt nem hittem volna, hogy így megkeserít edes anyád szívét!...

A grófné hangja ellágyult.

Sarolta pedig keserves zokogásra fakadt: — És bár nehezemre esik a válás fájdalma, — így folytatta a grófné — megdöntöttem a dolgot: beadlak a budapesti „Sacré-cœur“-intézetbe. Nem mintha talán azt akarnám, hogy széles ismereteidet gyarapítsd, de mert meg akarlak büntetni azért, mert engem oly csúnyán kijátszottál...

És a grófné szavának is állott.

Egy nap a Laczházy-kastélyban nagy sürgős-forgás volt észlelhető. Sarolta grófnő is megtudta, hogy másnap vizik a Budapestre, a tudományos angol-kisasszonyok zárdájába, hol vallásos magasztosultság és csöndes jámborság kell magába szivnia.

Egész délelőtt folyamán szabad folyást adott a könnyeinek, de végre azok is kiapadtak és Sarolta grófnő edes anyja kíséretében bucsu-látogatásokat tett a környékbeli ismerősöknél. A grófné ezuttal úgy intézte a dolgot, hogy Mérayékat kihagyta a sorból. Egyébként mi szüksége lett volna arra Lőrincznek, hogy bucsut vegyen? ...

Sarolta talált módot és időt arra, hogy levelét, melyben megtiltotta Lőrincznek azt, hogy őket kastélyukban meglátogassa — az ifju kezéhez juttassa, felkérve arra, hogy a park szomszédság nagy eseményekben gazdag pontjánál, a kis kert-ajtónál várakozzék reá a kitűzött órában.

Alig lehet meghatóbb bucsut még csak elképzelni is annál, mint amilyent egymástól e két szerelmes lélek vett...

Őrök fogadalmat tettek egymásnak arra nézve, hogy szeretni fogják egymást a sirig és a sors semminemű mostoha viszonyai nem fognak erőt vehetni elhatározásuk szilárdságán.

Lőrincz karjaiba fogta a piruló leánykát és megcsókolta, miközben így szólt:

— Te vagy számomra az élet üdve, tündérvirág, kit parkom egyik sötétebb zugában találtalak meg, hát elveszítselek most téged? ... És mondd, nem felejtetted el a szerelmes ifjut a zárdai falai között? ... Engem

is a sors messze vet el, hát hihetek-e neked, hogy szerelmed bűbája nem fog más elárasztani akkor, mikor én nem leszek oldalad mellett? ... Igaz, az anyai visszautasítással nem daczolhatok, de megpróbálom a lehetetlent és küzdeni fogok oly czélért, mely megvalósítja álmunkat! ... Csak szeress, edes! ...

És Sarolta könyezve sugta:

— Szeretlek, Lőrincz! ...

Válni kellett; pár szó és edes csók, aztán az ábrándos ifjunak látni kellett, mint léptekkel álmainak eszményképe könnyed léptekkel tova a park jól gondozott utain, mely lassu kanyarulataival csakhamar elrejté őt szemei elől.

Megfordult és nehéz szóval, sóhajtván tért vissza otthonába.

Sarolta pedig még az este edes anyjával a futárvenattal Budapestre utazott.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Sz. K., Budapest, Andrásy-ut. Örömmel üdvözlünk minden hasonló vállalatot, de Erdélyt nem tartjuk alkalmas talajnak, inkább a Bánátot és Eperjes vidékét.

Bakfisch, Gyulafehérvárt. Az illető fiatal ember helytelenül járt el, figyelmeztesse viselkedésére a mamát.

Előfizető, Zalathna. Tudjuk és látjuk, de nem tehetünk róla, azonban rajta leszünk, hogy vágya teljesülhessen.

Figyelő, Nagy-Várád. Sporadikus jelenség, minket nem bánthat; de jól esik tapasztalunk, hogy nem került el figyelmét; alkalomadtán kérjük szövege hozni az illető lap szerkesztője előtt, kinek különben szívélyes üdvözlét.

Aspiráns, Abrudbánya. Csak rajta, legfeljebb egy 50 kros helyegbe kerül.

B. K., Buzd. Sajnáljuk, de ily közvetítésekkel nem foglalkozhatunk, hasonló kérdések után járnunk idők, forduljon felvilágosításért az illető közvetlen felsőbb hatóságához.

M. P., Vingárd. A tárgysorozat közzétéve még nincsen, annak idején közölni fogjuk lapunk hivatalos részében.

Jegyzőfelölt, Borbánd. Április hó folyamán. A ha-

táridőket jó eleve bármelyik jegyzői irodában könnyen megtudhatja.

Civis, Nagy-Enyed. Bizonyára csak trófiát; komolyan ilyen nem is állíthat.

Tündő, Nagy-Enyed. Megtörtént.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 3002—896. tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy az Auraria abrudbányai takarékpénztár végrehajtónak Zsurka Nicolae a Barili abrudfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 85 frt tőke, ennek 1895. ápril 4-től járó 6% kamata és 21 frt 15 kr költség és járuléki behajtása végett az abrudbányai királyi járásbírósa területéhez tartozó Abrudfalva község 426 számú tjkvben foglalt A + 2—4 rend szám, 3760/2, 4002, 4003/1, 4059 hr. sz., az abrudfalvi 1188 tjkvben A + 1 r. sz. 3980/2 hr. sz., az abrudfalvi 1292 tjkvben A + 1 r. sz. 3977 hr. sz. és az 1384 tjkvben A + 1 r. szám 3969/2, 3973, 3974 és 3975 hr. sz. ingatlanok és tartozékai az abrudbányai kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen **1897. évi május hó 17. napján d. e. 10** órakor 9 frt, 24 frt, 29 frt, 12 frt, 16 frt, 22 frt és 253 frt kiküldési ár 10%-ának kész. vagy a 42. §-ban felvett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. 1-én 3333 I. M. sz. a. kibocsátott rendelet értelmében óvadékképes értékpapírban bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kiküldési áron alul is el fognak adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság, 1896. évi november hó 7-én.

(Olvashatatlan.)
kir. albiró.

1057 1—1

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel **BEOCSINI CZEMENT UNIÓ.**

Nagyenyedi bizományosunk **Bisztricsány Lajos** ur **1 frton felüli vetemény- és virágmagvak rendelkezésénél 5%-ot visszafizet** a rendelőknek. A magvak jóságáról és frissességéről jót állunk.

Mauthner Ödön.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinék ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Legjobb **Vermorell permetező** és külön részek is lesznek raktáromon, valamint legjobb, legerősebb **kékkő** legjutányosabban nálam szerezhető be.

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.

1028 4—52

Friss székely túró és csirke mindig kapható.

STEARIN GYERTYA EGY CSOMAG 35 KRAJCAR.

JÓ IZŰ CUBAKÁVÉ KILÓJA 1.60, 2—2.10.

Olcsó cseh ágytoll!

5 kl. új, jó, fosztott, pormentes — 4 frt 80 kr.
 5 " jobb minőségű — 6 " "
 5 " hófehér puha fosztott hely 9, 12, 15 " "
 5 " fél hely 6, 7, 20, 9 " "
 5 " hófehér puha fosztatlan hely 12-15 frt.
 Pehely 1,80, 2,40, 3.—, 3 frt 30 kr
 1/2 kilónként.
 Kötő paplanok 2 frt 30 krtól feljebb.
 A szállítás bérmentesen, utánvét mellett történik.
 Felcserélés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megtérítettik.
 Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a címet.
 Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.
 942 15-20

essen, utánvét mellett történik.
 Felcserélés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megtérítettik.
 Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a címet.
 Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.
 942 15-20

Pénzkölcsön

birtokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

PÉNZT

váltóra 5-6 százalékra 10000 frtig gyorsan és discretio mellett szerez, valamint drága adósságokat konvertál, ugyszintén váltókat leszámítottat **Schwarz Márton**, Budapest, VII. Miksa-utca II. sz.

Kitűnő referenciákkal szolgálhatok. 1001 9-10

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztára kitakarított, csiraképes

vörös heremag

vetésre kapható:

Deutsch Adolf mag- és terménykereskedőnél Gyulafehérvárt.

1048 3-3

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz. 153. 1897.
 főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehér vármegye kisenyedi járásának főszolgabírói állása elhalalozás folytán üreedésbe jöven, ezen 1100 frt évi fizetés, 200 frt lakbér, 200 frt uti átalány és 150 frt irodai átalány évezetével egybekötött állásra, ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom mind azokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és életkorukat, családi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat és az 1883. évi I. t.-cz. 3-ik §-ában előírt elméleti minőségüket igazoló folyamodványaikat **hozzám márczius hó 25-ig bezárólag** terjesszék be.

Nagy-Enyeden, 1897. márczius hó 5.

Zeyk Dániel,
 főispán.

1052 2-3

A t. gazdaközönség figyelmébe.

Vetési czélokra ajánlok:

valódi Serárpát 98% csiraképesseggel, 100 kilónként 4 frttól 7 frt 50 krig.

Legjobb minőségű **Bükkönyt** 5 forint 25 krajczárért.

Kanadai és diadal zab 5 frt 50 krtól 6 frt 50 krig.

Minden franco marosludasi állomásnál. — Mintákat kérésre azonnal bérmentve küldök.

Ugyszintén veszek mindennemű gabonát legmagasabb napi áron.

HELLER JAKAB,
 Maros-udas.

1055 1-2

Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.

Kölcsön a valódi birtokosok háromnegyed részéig 30-30 év közötti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Oszkály kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyolítás leg-
 rövidebb idő alatt.

— Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. —
 Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak: telekkönyvi kivonat és katasteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.
 Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden részében, haladékos és a legtekintélyesebb földbirtokok által olcsón és gyorsan ajándékos.

Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság
Kolozsvárt.

Elad különféle sorsjegyet részletfizetésre és pedig

12, 24, 18, 36 havi részletfizetésre.

Legközelebbi huzások:

	Főnyeremények:
1897. április 1-én 4%-os Tisza-sorsjegy frt	100,000.
" " 24-én 3%-os magyar jelzálog-hitelbank-sorsjegy Kr.	100,000.
1897. május 1-én 1860-iki állami sorsjegy; 100 frt névérték frt	60,000.
1897. május 1-én osztrák hitelsorsjegy frt	150,000.
" " " Olasz vöröskereszt sorsjegy Lire	35,000.

A kamatozó sorsjegyek kamatai a megbízó félnek esnek javára.

1056 1-2